

Opinie - "De aardappel-kwestie: wat u niet te horen kreeg..." (2.6.11)

Door genetisch gemanipuleerde aardappelen, resistent tegen de aardappelplaag, zouden de Vlaamse landbouwers jaarlijks 55 miljoen € kunnen besparen op gewasbeschermingsmiddelen. Dus twee vliegen in één klap: minder kosten voor de boer en een milieuvriendelijke aardappelteelt. "Wie kan daar iets op tegen hebben?" Als boer graven we graag naar de grond van de zaak, dus ook in deze kwestie. Laten we ons allereerst eens afvragen waarom de Vlaamse aardappelboeren ieder seizoen 10 tot 15 keer met hun spuittoestel uitrukken om deze gevreesde schimmel- ziekte te lijf te gaan?

Meer dan de helft van het Vlaamse bewaar-aardappel-areaal wordt momenteel beplant met één en het zelfde ras: "Bintje". Naast het feit dat Bintje top opbrengsten levert van goudgele, vastkokende, uniforme aardappelen, is dit een zeer plaag-gevoelig ras. U moet geen landbouwer zijn om te beseffen dat indien wij dergelijke oppervlakte aanplanten met dit ziektegevoelige ras, in combinatie met een nauwe vruchtwisseling, een bemesting op basis van drijfmest en kunstmest, en een chemische onkruidbestrijding, dat hier niet enkel aardappelen worden gekweekt maar vooral ziekte! Toch dienen we ons dan af te vragen, waarom de Vlaamse boeren zo massaal inzetten op dit ziektegevoelige ras? Want er zijn aangename zaken dan iedere 2 weken met de veldspuit je land op te moeten gaan.

Anno 2011 wil de consument en de aardappel-handel enkel nog spotgoedkope-goudgele-vastkokende aardappelen die daarbij ook nog eens uniform zijn en lang bewaren: Bintjes dus. Om al deze positieve ras-eigenschappen te bundelen, moest de Bintje-aardappel dus wel ergens toegeven, en dat was dus in zijn levensnoodzakelijke ziekte-weerbaarheid. Tot op heden ook nog eens zeer interessant voor de agro-industrie, want met fungiciden (schimmel-bestrijdings-middelen) valt veel geld te verdienen.

Laten we vervolgens even rekenen: Omwille van de tal van tussenschakels in de vermarkting van de aardappelen en de zeer lage winkelprijzen van minder dan 0,5€ per kg, worden onze boeren verplicht om minstens 40 tot 50 ton aardappelen te halen van een hectare om zich van een waardig inkomen te voorzien.

Stel nu dat wij als consument bereid zouden zijn om minstens 1€ per kg te betalen voor onze aardappelen. En dat we daarenboven een beetje meer moeite zouden doen om de aardappel-keten zo kort mogelijk te houden: via hoevewinkels, boerenmarkten, aardappel-abonnementen, ... Dan zou onze Vlaamse aardappelboer zijn waardig arbeidsinkomen reeds kunnen halen bij een oogst van 20 tot 30 ton per hectare!

En stel nu ook eens dat wij als consument bereid zouden zijn om naast goudgele, vastkokende bewaar aardappelen ook af en toe eens te kiezen voor ietswat blekere aardappelen, ietswat bloemerige aardappelen, een mix van kleine en grotere aardappelen, of alternatieven zoals aardpeer?

Wel, het moet nu toch lukken dat een aantal aardappelrassen: Bionica, Toluca, Sarpo-mira, Bio-gold, Raja bovenstaande eigenschappen bevatten alsook de geroemde resistentie tegen de aardappelplaag! Niet door genetische manipulatie zoals de aardappelen te Wetteren, maar door jaren van eerbiedwaardig biologisch veredelingswerk op maatschappelijk aanvaarde wijze.

De aardappelplaag-problematiek zou dus met andere woorden ,mits een bewuste keuze voor alternatieve aardappelrassen en een eerlijke prijs voor de boer, vandaag op een duurzame en relatief goedkope manier op te lossen zijn. Maar wat met de onzekere toekomst? De klimaatsveranderingen en de opkomst van nieuwe ziekte en plagen?

Wel, Indien deze biologische veredelaars ook maar een fractie van de financiële middelen zouden krijgen die de GGO-onderzoekers vandaag krijgen, zouden zij samen met de boeren, deze natuurlijke aardappelsoorten kunnen verder veredelen om weerbaarheid op te bouwen tegen welke ziektes de toekomst ons ook zou brengen: Robuustheid. Mits natuurlijk de voorwaarden dat de boer kiest voor rassen-diversiteit en biologische landbouw-technieken. Enkele prachtige voorbeelden hiervan zijn Niek Vos en zijn Bionica-aardappel, Sarvari-trust, Dottenfelderhof Zuchtung,

Bingenheimer Saatgut, Werkgroep eigen zaadteelt, Botton-Village Seed breeding,...

En wat dan met de toenemende wereldbevolking? Als we momenteel ,volgens Panorama, 1/3 van ons voedsel weg werpen, een groot deel van ons landbouwareaal opofferen voor veevoederteelten ten gunste van de vleesproductie, en zelfs een deel van onze land- en tuinbouwgewassen exporteren, dan zal een tekort aan aardappelen niet echt een probleem worden!

Maar laat me eerlijk zijn, of u als consument nu deze extra moeite wel of niet gaat doen, en of onze Vlaamse regering "in actie" eindelijk hun gezond boerenverstand eens gaat gebruiken, daar lig ik niet wakker van, want dat zal vroeg of laat wel moeten gebeuren. Wat me wel enorm kwelt is het feit dat de Wetterse-GGO aardappelen zullen verkocht worden aan de hoogste bidder: Bayer, Monsanto of BASF. Bedrijven die niet dezelfde vredelievende intenties hebben als onze Gentse GGO-wetenschappers.

Een verduidelijking: Door het onderzoeken van de ware impact van pesticiden op mens en milieu en de strenger wordende reglementering van Europa, zullen boeren in de toekomst steeds minder pesticiden mogen gebruiken. Jammer voor de Bintje-aardappel, want deze kan niet groeien zonder pesticiden. En jammer voor Bayer, Monsanto en BASF, toeleveranciers van pesticiden, want een belangrijke stroom van hun inkomsten zal hierdoor stoppen. Daarom kozen zij om samen met de wetenschap via genetische manipulatie, een aardappelras te ontwikkelen dat resistent is tegen de aardappelplaag en dat daarenboven te patenteren valt. Als de boer dus in de nabije toekomst geen pesticiden meer bij deze bedrijven zal mogen kopen, zal hij alsnog van hen afhankelijk worden voor zijn plantgoed!

We zagen dit al eerder gebeuren in Azië en Latijns-Amerika waar deze bedrijven boerenfamilies en hun eco-systemen tot de wanhoopsdaad drijven. Het goedkope GGO - katoen ,geproduceerd door de Indische boeren voor de kledij van de westerling, zorgt voor een golf van zelfmoord op het Indische platte land, doordat zij niet langer hun schulden kunnen afbetalen aan deze bedrijven. En de goedkope GGO- soja ,voor onze olie-houdende producten en onze veevoeders zorgt voor een massale ontbossing van het amazone-woud in Brazilië. De productie van deze GGO- gewassen creëren dus erbarmelijke socio-economische omstandigheden die voor deze mensen onhoudbaar worden. En nee, zij hebben geen keuze zoals de Vlaamse boeren. Ze worden door deze agro-multinationals subtiel gedwongen om te kiezen voor hun GGO-zaden en bijhorende gewasbeschermingsmiddelen. Alsook om hun oogst tegen zeer lage prijzen te verkopen zodat er door de agro-industrie duchtig mee gespeculeerd kan worden op grondstoffen markten.

Dus, "Wat is dan geweld meneer?"

Een 20-tal aardappelplanten uittrekken in Wetteren, om symbolisch de macht te breken van de wereldvreemde biotechnologie & agro-industrie? Of boeren in het zuiden tot de wanhoopsdaad drijven en consumenten in het Westen blijven voorliegen?

De GGO-onderzoekers hebben momenteel van Minister Lieten hun schade vergoeding reeds gekregen, zonder het proces te moeten afwachten: 250.000€, geld van de Vlaamse burger.

Bovenop de 150.000€ die ze reeds gekregen hadden voor hun 200m² groot GGO-aardappelveld. En wat kregen wij, die opstonden voor rechtvaardigheid en het doorbreken van de leugens?

Maar geen getreur en geklaag, want u kan morgen kiezen waar en welke aardappelen u zal kopen en dat maakt het verschil!

Jan Thoelen, (boer-in-opleiding)
